

Białystok, dn. 31 października 2023 r.

408.183/G-3/VI/23

P O S T A N O W I E N I E

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku,
w składzie:

Dominik J. Kościuk	- przewodniczący
Artur K. Modrzejewski	- członek
Urszula Wilczewska	- członek,

na podstawie art. 138 § 1 pkt 1, w zw. z art. 108 § 1 i 2 oraz art. 144 Kodeksu postępowania administracyjnego – dalej „Kpa”, po rozpoznaniu zażalenia Stowarzyszenia Pracownia na Recz Wszystkich Istot (zwanego dalej „Skarżącymi”), na postanowienie Wójta Gminy Białowieża, znak: OŚr.6220.5.2023, z dn. 5 października 2023 r., nadające rygor natychmiastowej wykonalności decyzji Wójta Gminy Białowieża z dn. 2.10.2023 r., znak OŚr.6220.5.2023, umarzającej sprawę środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia pn. „Budowa ścieżki rowerowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 689 na odcinku Białowieża (koniec rezerwatu) – granica Państwa”,

p o s t a n a w i a:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie organu I instancji.

U z a s a d n i e n i e:

Wnioskiem z dn. 4.10.2023 r. Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich zwrócił się do organu I instancji o nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności ww. decyzji.

Skarżonym postanowieniem, organ I instancji, skarżonym postanowieniem rygor nadał, uzasadniając powyższe zaistnieniem przesłanki ważnego interesu społecznego (bezpieczeństwo rowerzystów i pieszych obecnie użytkujących drogę wojewódzką). W uzasadnieniu wskazano, że inwestor uzasadnił potrzebę nadania rygoru (oprócz wyżej wymienionej przesłanki) przyspieszeniem procesu uzyskania kolejnych, wymaganych przepisami, decyzji administracyjnych niezbędnych do rozpoczęcia robót budowlanych ścieżki rowerowej.

Skarżący, wyrażając niezadowolenie z treści postanowienia, stwierdzili, że rygor natychmiastowej wykonalności nadano na podstawie przesłanek możliwych do zastosowania jedynie, gdyby postępowanie prowadzone byłoby z urzędu (a w sprawie złożony był wniosek), tj. niezbędności ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami. Skarżący piszą, że organ nie ocenił przesłanki wyjątkowo ważnego interesu strony. Zdaniem Skarżących nie zachodzi również przesłanka interesu społecznego, a organ zupełnie pominął interes związany z ochroną środowiska.

Samorządowe kolegium Odwoławcze w Białymstoku po wnikliwym rozpatrzeniu sprawy stwierdziło, co następuje:

Choć Kolegium widzi braki w uzasadnieniu skarżonego postanowienia, to analiza stanu sprawy nie pozwala na uchylenie skarżonej decyzji. Wbrew opinii Skarżących zaistniała jednak przesłanka nadania ww. decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności. Aby uzasadnić powyższe, Kolegium pragnie zauważyć, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 108 § 1 i 2 Kpa, decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony. W tym ostatnim przypadku organ administracji publicznej może w drodze postanowienia zażądać od strony stosownego zabezpieczenia. Rygor natychmiastowej wykonalności może być nadany decyzji również po jej wydaniu. W tym przypadku organ wydaje postanowienie, na które służy stronie zażalenie.

Jak poucza w dość jednolitym orzecznictwie NSA, istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się wykonalna pomimo tego, że nie jest ostateczna. Instytucja ta dotyczy zatem wykonalności decyzji nieostatecznych. W przypadku gdy decyzja natychmiast wykonalna staje się ostateczna, nie obowiązują już żadne ograniczenia w jej wykonaniu. Tym samym nadanie rygoru na podstawie art. 108 § 1 k.p.a. wywołuje skutki wyłącznie w sferze tymczasowej wykonalności decyzji i w takiej też sferze pozostaje aktualne kontestowanie prawidłowości zastosowania owego rygoru. Generalnie w orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że co do zasady nie ma przeszkód by nieostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nadać rygor natychmiastowej wykonalności.

Kolegium (wbrew stanowisku Skarżących) uznaje – za WSA w Warszawie – iż, „z brzmienia art. 108 k.p.a. nie wynika, że przesłanka interesu społecznego może być brana pod uwagę wyłącznie w razie, gdy organ o nadaniu rygoru orzeka z urzędu. Ustawodawca nie zróżnicował przesłanek nadania decyzji nieostatecznej rygoru natychmiastowej wykonalności od tego, czy organ rygor ten nadaje z urzędu czy na wniosek. W związku z tym organ rozpoznając wniosek o nadanie rygoru winien rozważyć wystąpienie którejkolwiek z przesłanek uzasadniających nadanie rygoru określonych w art. 108 § 1 k.p.a. Przy tym należy wyjaśnić, że wystarczy wystąpienie chociaż jednej z wymienionych przesłanek, aby uznać nadanie rygoru za uzasadnione” (zob. wyr. WSA w Warszawie, IV SA/Wa 1080/21 – publ. CBOSA).

Warto też – za NSA z wyroku sygn. akt III OSK 3704/21 – powtórzyć, że: „samo postępowanie w przedmiocie nadania decyzji nieostatecznej rygoru natychmiastowej wykonalności z natury rzeczy nie jest postępowaniem, w którym prowadzi się wyczerpujące postępowanie wyjaśniające”.

Odnosząc zaś powyższe do niniejszej sprawy zauważyć należy, że postępowanie „główne”, którego dotyczy skarżone postępowanie, prowadzone jest w sprawie budowy ścieżki rowerowej w obszarze istniejącej i użytkowanej drogi wojewódzkiej. Zgodnie z ustaleniami organów profesjonalnych z zakresu ochrony środowiska (RDOS, PPIS, Wody Polskie) inwestycja ta nie wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Z treści tych postanowień wynika to jednoznacznie. Akta sprawy nie zawierają przeciwdowodów na te ustalenia. Tym samym nie sposób przyjąć, aby przesłanka „ochrony środowiska” mogła wpływać na ustalenia przesłanek, o których mowa w art. 108 Kpa.

Co jednak najważniejsze, z wniosku inwestora wynika, że aktualnie ruch pieszzy i rowerowy odbywa się pasem drogowym drogi wojewódzkiej nr 689, co bezpośrednio zagraża wszystkim użytkownikom tej drogi. Niewątpliwie, doświadczenie życiowe (i idące za nim domniemanie) pozwala na stwierdzenie, iż z ruchem pieszych i rowerzystów po takiej kategorii drogi jaką jest droga wojewódzka, wiąże się duże niebezpieczeństwo powstania wypadków drogowych. Niewątpliwie taki stan stwarza zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego i nie jest to jedynie okoliczność prawdopodobna ale – statystycznie – pewna.

Odnosząc się zaś do argumentu z zażalenia dotyczącego braku rozważenia przesłanki interesu społecznego rozumianego jako interes środowiska, Kolegium pragnie przywołać część uzasadnienia wyżej cytowanego wyroku NSA, tj. „Skarżące kasacyjnie Stowarzyszenie odwołuje się do interesu społecznego, który w jego ocenie nie został należycie rozważony przy rozstrzygnięciu sprawy, co miało uzasadniać zarzut naruszenia art. 108 § 1 K.p.a. Należy jednak podkreślić, że nawet w przypadku przyjęcia, że interes powyższy nie został właściwie oceniony w toku postępowania, to jednak rozpoznając przedmiotową sprawę nie można abstrahować od skutku prawnego nadania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji środowiskowej. Skutkiem tym jest jedynie możliwość przejścia przez inwestora do kolejnego etapu procesu inwestycyjnego. Oznacza to, że interes społeczny będzie podlegał ochronie na dalszych etapach postępowania. Innymi słowy, nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji środowiskowej, nie spowoduje powstania skutków, do których odwołuje się skarżące kasacyjnie Stowarzyszenie, czyli negatywnej ingerencji w środowisko przyrodnicze”.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak we wstępie.

Postanowienie niniejsze jest ostateczne.

Stronie służy prawo wniesienia skargi na niniejsze postanowienie – pod zarzutem naruszenia prawa – do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem tut. Kolegium, w terminie 30 dni od daty doręczenia postanowienia.

Od skargi pobierany jest wpis stały, którego wysokość została zawarta w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi, tj. w sprawach postanowień procesowych 100 zł.

Stronie, na jej wniosek złożony przed wszczęciem lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego, może być przyznane prawo pomocy; wniosek ten wolny jest od opłat sądowych;

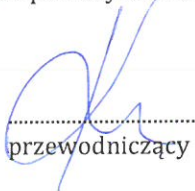
Obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, w tym ww. wpisu, nie ma strona, której przyznane zostało prawo do pomocy w postępowaniu przed sądem administracyjnym, w zakresie określonym w prawomocnym postanowieniu o przyznaniu tego prawa;

Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego;

Ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w ramach prawa pomocy jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa;

Jeżeli strona we wniosku wskazała adwokata, radcę prawnego, doradcę podatkowego lub rzecznika patentowego, właściwa okręgowa rada adwokacka, rada okręgowej izby radców prawnych, Krajowa Rada Doradców Podatkowych lub Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, w miarę możliwości i w porozumieniu ze wskazanym adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym, wyznaczy adwokata, radcę prawnego, doradcę podatkowego lub rzecznika patentowego wskazanego przez stronę;

Prawo pomocy może być przyznane w zakresie całkowitym lub częściowym;

przewodniczący

członek

członek

Otrzymują:

1. Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich
2. Strony w drodze obwieszczenia
3. Wójt Gminy Białowieża (akta sprawy pozostają w tut. Kolegium do czasu rozpatrzenia odwołania od decyzji Wójta Gminy Białowieża z dn. 2.10.2023 r., znak OŚr.6220.5.2023)
4. a/a

